

Hiv tutuksi

Koulutus vastaanottokeskuksille
Maahanmuuttovirasto 25.3.2015

Batulo Essak
HIV-tukikeskus

Täyttä elämää hivin kanssa

www.tuberkuloosi.fi/materiaali/animaatiot/

Näitte juuri hivistä kertovan videon

- mitä ajatuksia se teissä herätti?

HIV

= Human Immunodeficiency Virus

= Ihmisen immunikavirus

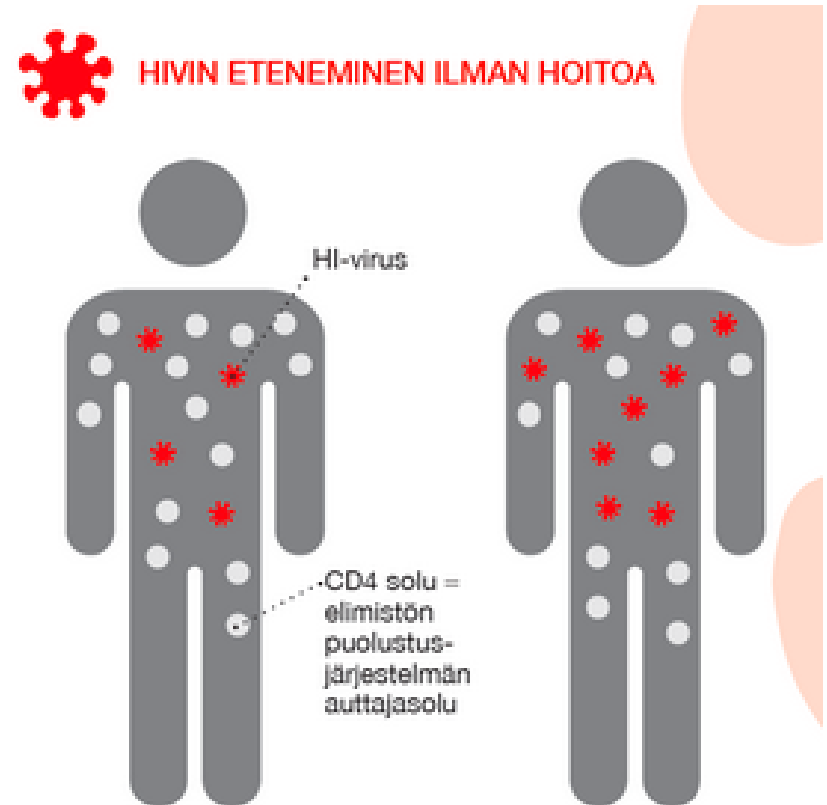
AIDS

= Acquired Immunodeficiency Syndrome

= Hankittu immuunipuutostila

Hiv tuhoaa ihmisen puolustusjärjestelmää

- Viruksen aiheuttama sairaus
 - Virus tunkeutuu ihmisen valkosoluihin ja heikentää niiden toimintaa ja siten ihmisen puolustuskykyä
 - Virus aiheuttaa ihmiselle pysyvän infektion
- Hoitamattomana tartunta johtaa AIDS:iin
 - Ihmisen puolustuskyky heikkenee kunnes hän sairastuu vakavaan tulehdustautiin

Hiv ei näy päällepäin eikä sitä voida todeta oireista

Miten hiv tarttuu?

MITEN HIV TARTTUU?

**SUOJAAMATTOMASSA
SEKSISSÄ:**

- EMÄTINYHDYNTÄ
- ANAALIYHDYNTÄ
- SUUSEKSI

VEREN VÄLITYKSELLÄ:

- JAETUT HUUMERUISKUT
- VERENSIIRTO
- ELINSIIRTO

Miten HIV tarttuu

ÄIDISTÄ LAPSEEN:

- RASKAUDEN AIKANA
- SYNNYTYKSESSÄ
- IMETYKSESSÄ

Hiv tarttuu...

- ... emätin- tai anaaliyhdyntäessä ilman kondomia
- ... suuseksissä ilman kondomia
- ... yhteisistä huumeidenkäyttövälineistä
- ... veren- tai elinsiirron yhteydessä
- ... hiv-positiiviselta äidiltä lapseen raskauden, synnytyksen tai imetyksen aikana

Miten hiv ei tartu?

Hiv ei tartu...

... päivittäisessä kanssakäymisessä, esimerkiksi:

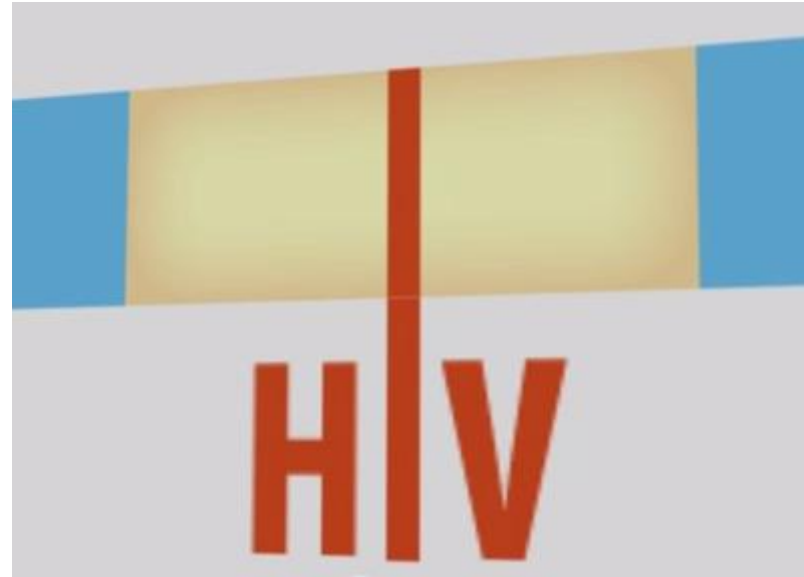
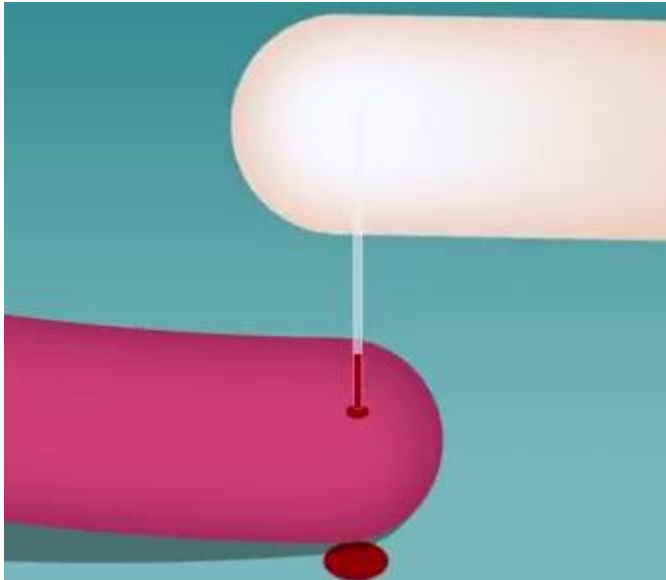
- ruuan, juoman tai ruokailuvälineiden välityksellä
- pyyheliinoista tai lakanoista
- saunan lauteilta, uimahallista tai WC-istuimesta
- hyttysten tai muiden eläinten välityksellä
- syljen, kyynelten, hien, virtsan, ulosteen tai oksennuksen välityksellä
- suutelemalla, halaamalla, koskettamalla
- sosiaalisissa kontakteissa
- turvaseksissä
- terveen ihon läpi

Ketkä sairastavat HIV:tä Suomessa?

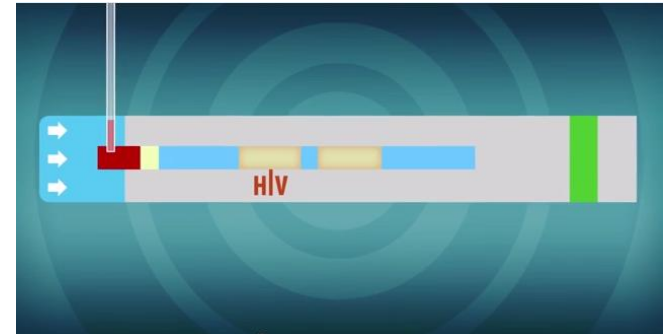
- Uusia tartuntoja Suomessa noin 150-180 /vuosi
 - Yli puolet tartunnoista maahanmuuttajilla
- Tartunnat yleisempiä miehillä kuin naisilla
- Kantaväestön keskuudessa korostuvat ulkomailla saadut tartunnat sekä miesten välisessä seksissä saadut tartunnat
 - Miesten osuus korostuu
- Maahanmuuttajilla tavallisin tartuntatapa on heteroseksii
 - Naisten osuus korostuu
- Ruiskuhuumeiden käyttäjien ja äiti-lapsitartuntoja esiintyy hyvin vähän

Hiv voidaan todeta vain verinäytteellä

Hiv-testi

- Hiv-tartunta voidaan todeta vain verinäytteestä
 - Testitulos on 100% luotettava 3 kuukauden kuluttua mahdollisesta tartuntariskistä
 - Hiv testi voidaan ottaa suoniverinäytteellä (vastaus noin viikon kuluessa) tai pikatestillä (vastaus 1-20 minuutissa)
 - Positiivinen testivastaus tulee antaa kasvotusten, Ei puhelimitse!
- Varhainen testaus on tärkeää
 - Hoidon aloittamiseksi
 - Muiden suojaamiseksi

Kannusta ihmistä, jolla on ollut riskitilanne, menemään testiin!

Kertauksena vielä riskitilanteet:

- Suojaamaton emätin- tai anaaliyhdyntä tai suuseksi
- Neulojen ja ruiskujen yhteiskäyttö
- Veren- tai elinsiirto (ei Suomessa)
- Pistotapaturma

Menemällä testiin, pitää huolta sekä omasta että kumppanin terveydestä!

Kenelle VOK:n asiakkaista tulee tarjota HIV-testiä?

- turvapaikanhakijoille maista, joissa aikuisväestöstä >1% on HIV-positiivisia
- jos asiakkaan haastattelussa tulee esille hiv-infektion suhteen riskikäyttäytymistä
 - esim. suonensisäinen huumeenkäyttö, miesten välinen suojaamaton seksi, vankilatausta, prostituutio
- jos asiakas on raskaana
- jos asiakas itse toivoo HIV-testiä.

Lähde: "Hiv-infektion seulonta pakolaisilta ja turvapaikanhakijoilta", STM 2009

Neuvonta ennen testiä

- Testaamalla hoitaa sekä omaa että läheistensä terveyttä
- HIV:hen on olemassa tehokas hoito
- Miten ja milloin testituloksen saa?
- Mitä tapahtuu, jos testitulos on positiivinen?
- HIV:n hoito on maksutonta turvapaikanhakijoille Suomessa
- Miten suojautua tartunnalta jatkossa?
 - Testiin hakeutuminen on hetki, jolloin henkilö pohtii riskikäyttäytymistään

Minne hakeutua HIV-testiin?

VOK:n asiakkaat

- VOK:n vastuulääkäriasema
- HIV-tukikeskus, SPR:n PLUS-pisteet, Diakonissalaitoksen liikkuvat yksiköt

Muut

- Terveysasema
- Sukupuolitautilien poliklinikka
- HIV-tukikeskus, SPR:n PLUS-pisteet, Diakonissalaitoksen liikkuvat yksiköt
- Yksityiset lääkäriasemat
- Työ- tai opiskelija-terveydenhuolto

Hiviin liittyy paljon pelkoa ja kysymyksiä

- Miksi juuri minä?
- Kauanko hivin kanssa voi elää?
- Miten hiv-tartunta vaikuttaa elämään?
- Kenelle tartunnasta tulisi kertoa?
- Miten ja milloin kertoa lapsille?
- Voinko enää harrastaa seksiä? Miten suojaan kumppaniani?
- Voinko hankkia lapsia?

Hiviä voidaan hoitaa

- Hivin hoidosta vastaa alueen infektiopoliklinikka
- Hiviin on tehokas lääkehoito
 - Lääkitys ei paranna tautia, mutta estää sen etenemistä
 - Lääkitys on elinikäinen
 - Lääkitys on otettava säännöllisesti
 - Hiv-lääkitystä käyttävät potilaat voivat elää yhtä pitkään kuin henkilöt, joilla ei ole hiviä
- Hiv-lääkitystä käyttävät potilaat voivat saada lapsia, joilla ei ole hiv-tartuntaa
- Hivin hoito on Suomessa ilmaista myös turvapaikanhakijoille

Hivin kanssa voi elää täyttä elämää

... kunhan muistaa suojautua

www.hivtukikeskus.fi

www.positiiviset.fi

